

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

66

BESLUIT van 31 Januari 1955, houdende instelling van een bedrijfschap voor de groothandel en het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in groenten en fruit. (Instellingsbesluit Bedrijfschap Groothandel en Tussenpersonen in Groenten en Fruit.)

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, van Economische Zaken, van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en van Sociale Zaken en Volksgezondheid van 12 November 1954, no. B. 1946, Directie voor Wetgeving en andere Juridische Aangelegenheden;

Overwegende, dat het wenselijk is overeenkomstig het door de Sociaal-Economische Raad op 9 Juli 1954 uit eigen beweging daartoe uitgebrachte advies over te gaan tot instelling van een bedrijfschap als bedoeld in de Wet op de Bedrijfsorganisatie (Stb. 1950, K 22, sedert gewijzigd) voor ondernemingen op het gebied van de groothandel en het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in groenten en fruit;

Gelet op genoemde wet;

De Raad van State gehoord (advies van 30 November 1954, no. 26);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 24 Januari 1955, no. B. 2254, Directie voor Wetgeving en andere Juridische Aangelegenheden;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. 1. Er is een Bedrijfschap voor de Groothandel en de Tussenpersonen in Groenten en Fruit.

2. Het bedrijfschap heeft zijn zetel te 's-Gravenhage.

Artikel 2. 1. Het bedrijfschap is ingesteld voor de ondernemingen, waarin wordt uitgeoefend de groothandel of het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in verse groenten en vers fruit, al dan niet tezamen met

a. de groothandel of het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in binnenslands verduurzaamde groenten, binnenslands verduurzaamd fruit, vijgen of dadels, of

b. het bedrijf van het sorteren van verse groenten en vers fruit.

2. Dit besluit verstaat onder:

groothandel: het bedrijf van het kopen van producten en het verkopen daarvan aan wederverkopers of — tenzij dit geschiedt in verband met het verkopen aan particulieren — aan instellingen of aan personen, die het gekochte in een door hen gedreven onderneming aanwenden;

het bedrijf van tussenpersoon: het bedrijf van het op naam van anderen sluiten van koop- en verkoopovereenkomsten, of van het, anders dan door het houden van veilingen, bemiddelen bij het tot stand komen van koop- en verkoopovereenkomsten;

wet: de Wet op de Bedrijfsorganisatie (Stb. 1950, K 22, sedert gewijzigd).

3. Dit besluit verstaat onder *verse groenten* mede groen geogste landbouwpeulvruchten, uien en eetbare zwammen.

4. Voor de toepassing van dit besluit worden zuurkool, gezouten bonen en gezouten andijvie niet onder *binnenslands verduurzaamde groenten* doch onder *verse groenten* begrepen.

5. Dit besluit verstaat onder *groothandel* niet de aanvoer-, transitio- en driehoekshandel en onder *het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon* niet het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon op het terrein van laatstbedoelde vormen van handel.

Artikel 3. In afwijking van artikel 73, vierde lid, van de wet bedraagt het aantal door organisaties van werknemers te benoemen leden van het bestuur van het bedrijfschap ten minste elf twintigsten en ten hoogste dertien twintigsten van het door organisaties van ondernemers te benoemen aantal.

Artikel 4. 1. Aan het bedrijfschap is overgelaten de regeling of nadere regeling van de volgende onderwerpen:

a. de bevordering van de kwaliteit en de goede sortering van producten;

b. de verzorging en de verpakking van producten;

c. de aanduiding van ten verkoop aangeboden producten;

d. de behandeling en de terugzending van verpakkingsmateriaal door degenen, die de ondernemingen drijven, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

e. standaardvoorwaarden voor de verkoop, levering en betaling of voor de verlening van diensten, een en ander voor zover betreft het economisch verkeer tussen degenen, die de ondernemingen drijven, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

f. de verkoops-, leverings- en betalingsvoorwaarden bij de uitvoer van producten;

g. de administratie van ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

h. de registratie van de ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

i. het verstrekken van de voor de vervulling van de taak van het bedrijfschap nodige gegevens;

j. de voor de vervulling van de taak van het bedrijfschap nodige inzage van boeken en bescheiden en bezichtiging en opneming van bedrijfsmiddelen en voorraden van ondernemingen.

2. Verordeningen betreffende de in het eerste lid, onder g, h, i en j, genoemde onderwerpen behoeven niet de in artikel 94 van de wet voorziene goedkeuring.

Artikel 5. Bij een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening betreffende een der in artikel 4, eerste lid, onder a, b, c en f, genoemde onderwerpen kan worden bepaald, dat de daarbij gestelde regelen — voor zover betrekking hebbende op de groothandel of het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in verse groenten en vers fruit — mede andere dan de in artikel 102, eerste lid, van de wet bedoelde natuurlijke en rechtspersonen binden, voor zover deze handelingen verrichten, die bedrijfsmatig in de ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld, plegen te worden verricht. Een dergelijke bepaling geldt niet met betrekking tot ondernemingen, waarvoor een hoofdbedrijfschap of een ander bedrijfschap is ingesteld, indien dit ten aanzien van het onderwerp der verordening eveneens bindende regelen heeft gesteld.

Artikel 6. Overtredingen van een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening kunnen bij die verordening worden aangewezen als strafbare feiten.

Artikel 7. Op overtreding van een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening door de personen, bedoeld in artikel 102, eerste lid, van de wet, kan bij die verordening als tuchtrechtelijke maatregel geldboete worden gesteld.

Artikel 8. 1. Onverminderd het in het tweede lid bepaalde worden de door het bedrijfschap krachtens artikel 126, eerste lid, van de wet op te leggen heffingen vastgesteld op grondslag van de in iedere onderneming, waarvoor het bedrijfschap

is ingesteld, bereikte omzet, met dien verstande, dat het tarief voor verschillende in de heffingsverordening aangewezen groepen van ondernemingen verschillend kan zijn.

2. Heffingen, waarvan de opbrengst een bijzondere bestemming heeft, kunnen worden opgelegd naar een grondslag, welke het bestuur van het bedrijf in verband met die bestemming passend acht.

Artikel 9. Dit besluit kan worden aangehaald als: Instellingsbesluit Bedrijfschap Groothandel en Tussenpersonen in Groenten en Fruit.

Artikel 10. Dit besluit treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Onze Ministers voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, van Economische Zaken, van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en van Sociale Zaken en Volksgezondheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staats-*

blad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Soestdijk, 31 Januari 1955.

JULIANA.

*De Minister voor Publiekrechtelijke
Bedrijfsorganisatie,*

A. C. DE BRUIJN.

De Minister van Economische Zaken,

J. ZIJLSTRA.

*De Minister van Landbouw, Visserij
Voedselvoorziening,*

MANSHOLT.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid a.i.,*

W. DREES.

Uitgegeven de eerste Maart 1955.

De Minister van Justitie

L. A. DONKER.

NOTA VAN TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Op 9 Juli 1954 heeft de Sociaal-Economische Raad een advies vastgesteld, waarin aan de ondergetekenden in overweging wordt gegeven de instelling te bevorderen van een viertal bedrijfsschappen voor de groothandel, t.w.

de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit, de bloembollenhandel, de groothandel in eieren, en de groothandel in vis en aanverwante bedrijven.

Uit het advies van de Sociaal-Economische Raad, dat als bijlage hierbij is gevoegd, blijkt, dat aanvankelijk aan de Raad is verzocht de betrokken Ministers te adviseren de instelling te bevorderen van een hoofdbedrijfsschap op het gebied van de voedselvoorzieningshandel (niet-detailhandel) en van achttien bedrijfsschappen voor bepaalde takken van die handel, waaronder de vier hierboven genoemde. De betrokken organisaties hadden er daarbij op gewezen, dat de structuur, bevoegdheden en werkwijze van het voorgestelde hoofdbedrijfsschap en van de voorgestelde bedrijfsschappen onderling samenhangen en dat de voorstellen derhalve één complex vormden.

Echter is thans gebleken, dat de Raad de voorbereiding van de instelling van de vier reeds genoemde lichamen heeft kunnen voltooien op een tijdstip, waarop hij met betrekking tot de andere onderdelen van het project nog geen advies kon uitbrengen. Dienaangaande heeft de Raad geoordeeld dat, hoewel de horizontale organisatie van de betrokken gebieden eerst voltooid zal zijn, wanneer deze mede door een hoofdbedrijfsschap worden omvat, het aanvankelijk ontbreken van zodanig lichaam voor de functionering der bedrijfsschappen geen bezwaar oplevert. Ook de organisaties der betrokken ondernemers en werknemers hebben zich op dit standpunt gesteld. De ondergetekenden delen dit standpunt, terwijl zij het ook overigens wenselijk achten aan het advies van de Raad gevolg te geven. Zij kunnen zich tevens verenigen met de door de Raad aanbevolen, in de instellingsbesluiten te treffen voorzieningen.

De ondergetekenden menen goed te doen op te merken, dat de bewindslieden, die de besluiten zullen mede-ondertekenen, niet in gelijke mate moeten worden aangemerkt als bij de toepassing van deze besluiten en van de Wet op de Bedrijfsorganisatie ten aanzien van de onderhavige bedrijfsschappen betrokken Minister. In hoeverre de Ministers voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie en van Economische Zaken als betrokken Ministers moeten worden aangemerkt mag zonder meer duide-

lijk worden geacht. De Ministers van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en van Sociale Zaken en Volksgezondheid zullen echter slechts in beperkte mate als betrokken Ministers zijn aan te merken; alleen in bepaalde gevallen zal het immers bij de toepassing van deze besluiten en van de Wet op de Bedrijfsorganisatie ten aanzien van deze bedrijfsschappen gaan om belangen, die tot hun ressort behoren.

Uitsluitend betreffende de formulering en de groepering van de bepalingen hebben de ondergetekenden een aantal afwijkingen van de bij het advies van de Raad behorende voorontwerpen-instellingsbesluit wenselijk geacht.

In het onderstaande worden de bepalingen van het Instellingsbesluit Bedrijfschap voor de Groothandel en de Tussenpersonen in Groenten en Fruit voor zover nodig nader toegelicht. Met betrekking tot de bepalingen, welke hieronder niet afzonderlijk worden toegelicht, mogen de ondergetekenden volstaan met verwijzing naar de bij bovenbedoeld advies gevoegde toelichting op de overeenkomstige artikelen van 's Raads voorontwerp-instellingsbesluit¹⁾.

2. Bijzondere toelichting

Aangezien het advies van de Raad ten aanzien van de instelling van het bedrijfsschap en de in het instellingsbesluit te treffen voorzieningen is uitgebracht in overeenstemming met een naar zijn oordeel voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van de betrokken ondernemers en van de betrokken werknemers, is voldaan aan de in artikel 67, tweede lid, van de Wet op de Bedrijfsorganisatie gestelde voorwaarde voor instelling van een bedrijfsschap bij algemene maatregel van bestuur.

Artikel 2. De materiële inhoud van deze bepaling is gelijk aan die van artikel 2 van 's Raads voorontwerp-instellingsbesluit (bijlage I (A) van het advies). Voor wat betreft de vraag, welke ondernemingen onder de omschrijving van dit artikel vallen, sluiten de ondergetekenden zich aan bij de desbetreffende in bijlage I (B) gegeven uiteenzetting.

Artikel 4. De aan het bedrijfsschap toegekende verordende bevoegdheid betreft onderwerpen van economische aard en andere onderwerpen (z.g. hulpbevoegdheden). De onder-

¹⁾ Van de bij het advies van de Sociaal-Economische Raad behorende bijlagen zijn alleen die, welke mede of uitsluitend op de instelling van het Bedrijfschap voor de Groothandel en de Tussenpersonen in Groenten en Fruit betrekking hebben, in de bijlage van de onderhavige Nota van toelichting opgenomen. De overige stukken worden gevoegd bij de Nota van toelichting op de ontwerpen der desbetreffende besluiten.

getekenden delen de mening van de Sociaal-Economische Raad, dat sociale aangelegenheden zich in de groothandelssector in het algemeen minder lenen voor regeling door de afzonderlijke bedrijfschappen.

Voorzover de hantering van de verordenende bevoegdheid betreffende de in het eerste lid onder *a*, *b* en *c* vermelde onderwerpen de uitvoering van de Warenwet raakt, zal uiteraard rekening gehouden moeten worden met het bij die uitvoering gevoerde beleid.

De vaststelling van standaardvoorwaarden sluit naar het oordeel van de ondergetekenden geenszins de mogelijkheid uit van de bepalingen daarvan in individuele gevallen af te wijken.

Met betrekking tot de onderwerpen, welke mede buiten zijn sfeer gelegen belangen raken, zal het bedrijfsschap slechts in overleg met de betrokken belanghebbenden regelingen dienen te treffen, terwijl in sommige gevallen niet het bedrijfsschap, doch een productschap regelend zal dienen op te treden.

De ondergetekenden achten de toekenning van de bevoegdheid tot regeling van de verkoops-, leverings- en betalingsvoorwaarden bij de uitvoer verantwoord, teneinde het bedrijfsschap in de gelegenheid te stellen voorzieningen te treffen, die noodzakelijk zijn in verband met regelingen, welke in de betrokken landen met betrekking tot de handel in groenten en fruit getroffen worden. Veelal zal het noodzakelijk zijn, dat dergelijke regelingen worden afgestemd op de situatie in de betrokken landen of groepen van landen en voorts dat voor exporttransacties van bijzondere aard de mogelijkheid van ontheffing van de voorschriften der regeling wordt opengelaten.

Artikel 5. De mogelijkheid van binding van derden door verordeningen is geopend met het oog op de gevallen, waarin zulks noodzakelijk is om een goede werking van regelingen van het bedrijfsschap te verzekeren. Wanneer verordeningen van het bedrijfsschap derden binden, zijn zij aan de goedkeuring van de betrokken Ministers onderworpen. Door het woord „mede” in de eerste volzin wordt vastgelegd, dat voor derden geen andere voorschriften kunnen worden vastgesteld dan voor bedrijfsgenoten. Voorts kan, ingevolge de laatste volzin, de werking van een voorschrift van het bedrijfsschap zich niet uitstrekken tot derden, die onderworpen zijn aan een regeling van hetzelfde onderwerp, vastgesteld door een hoofdbedrijf-

schap of een ander bedrijfsschap, waaronder die derden ressorteren. In dat geval zal de onderlinge afstemming van de beide voorschriften zonedig door middel van het preventieve toezicht moeten worden verzekerd.

Ook buiten dit geval zal de toepassing van derdenbinding naar het oordeel van de ondergetekenden beperkt dienen te blijven tot die niet-bedrijfsgenoten, ten aanzien van wie deze toepassing voor een goede werking van de regeling van het bedrijfsschap inderdaad vereist is.

De ondergetekenden merken op, dat de beperking van de mogelijkheid van derdenbinding tot regelen betreffende de groothandel of het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in verse groenten en vers fruit beoogt te verhinderen, dat degenen, die ondernemingen drijven, niet behorende tot die, waarvoor het bedrijfsschap is ingesteld, gebonden zouden worden door regelen voor de bedrijven, vermeld in artikel 2, eerste lid, onder *a* en *b*. De beperking is aangebracht, omdat de werkzaamheden, die in die bedrijven plegen te worden verricht, tevens in belangrijke mate in andere ondernemingen dan die, waarvoor het bedrijfsschap is ingesteld, plaats vinden.

Bedoelde beperking heeft dezelfde strekking als die, in artikel 5 van het voorontwerp uitgedrukt met de woorden: „met betrekking tot groenten en fruit”.

*De Minister van Publiekrechtelijke
Bedrijfsorganisatie,*

A. C. DE BRUIJN.

De Minister van Economische Zaken,

J. ZIJLSTRA.

*De Minister van Landbouw, Visserij
en Voedselvoorziening a.i.,*

C. STAF.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

J. G. SUURHOFF.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD TOT INSTELLING VAN BEDRIJFSCHAPPEN VOOR DE GROOTHANDEL EN DE TUSSENPERSONEN IN GROENTEN EN FRUIT, VOOR DE BLOEMBOLLENHANDEL, VOOR DE GROOTHANDEL IN EIEREN EN VOOR DE GROOTHANDEL IN VIS EN AANVERWANTE BEDRIJVEN

Aan Hunne Excellenties de Ministers
voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie,
van Economische Zaken,
van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, en
van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

§ 1. De Sociaal-Economische Raad heeft de eer Uwe Excellenties in overweging te geven de instelling te bevorderen van bedrijfsschappen voor:

- de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit,
- de bloembollenhandel,
- de groothandel in eieren, en
- de groothandel in vis en aanverwante bedrijven.

De voorstellen zijn uitgewerkt in de hierachter gevoegde bijlagen I t/m IV, welke elk bestaan uit een ontwerp-instellingsbesluit (onderdeel A), een toelichting daarop (onderdeel

B) en een uiteenzetting betreffende de totstandkoming van het advies (onderdeel C).

Naar het oordeel van de Raad is over de instelling van de onderhavige bedrijfsschappen en de in de instellingsbesluiten te treffen voorzieningen overeenstemming verkregen met een voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van de betrokken ondernemers en van de betrokken werknemers. Het onderdeel C van de bijlagen bevat hieromtrent nadere bijzonderheden.

§ 2. Op 8 April 1953 is tot de Raad het verzoek gericht de betrokken Ministers te adviseren de instelling te bevorderen van een hoofdbedrijfsschap op het gebied van de voedselvoorzieningshandel (niet-detailhandel) en van achttien in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie van 28 Mei 1953 uitvoeriger vermelde bedrijfsschappen voor bepaalde takken van die handel. Dit verzoek is gedaan door een commissie van organisaties, aangesloten bij het Algemeen Orgaan Voedselvoorziening, namens in de betrokken takken van handel werk-

zame ondernemersorganisaties, en door de werknemersorganisaties, samenwerkende in de Bedrijfsunies Verkeer, van Handels- en Kantoorbedienden, en van Handelsreizigers, alsmede, voor wat enkele der bedrijfstakken betreft, door de werknemersorganisaties in de voedings- en genotmiddelenbedrijven en de fabrieksarbeidersbonden.

Bij het aanhangig maken van het verzoek hebben de organisaties erop gewezen, dat structuur, bevoegdheden en werkwijze van het voorgestelde hoofdbedrijfsschap en van de voorgestelde bedrijfsschappen onderling samenhangen en dat de voorstellen derhalve één complex vormen. Het uitgangspunt is n.l. geweest, dat slechts een deel van de op het terrein van de groothandel in publiekrechtelijk verband te verrichten taken binnen het kader van afzonderlijke bedrijfsschappen zal kunnen worden verricht, zodat een doelmatige organisatie naast de instelling van afzonderlijke bedrijfsschappen de instelling van een hoofdbedrijfsschap vereist. Zo zouden bedrijfsschappen zich met name kunnen bezighouden met aangelegenheden van bedrijfstechnische aard, doch zou het hoofdbedrijfsschap moeten optreden bij de behandeling van sociale aangelegenheden; deze laatste lenen zich in de groothandel in het algemeen minder voor regeling binnen het kader van de afzonderlijke branches. Daarenboven zou het hoofdbedrijfsschap kunnen optreden bij de behartiging van andere dan sociale belangen, die verschillende bedrijfsschappen tegelijk aangaan, of van belangen van groepen van ondernemingen, waarvoor geen bedrijfsschap wordt ingesteld, doch b.v. een aan het hoofdbedrijfsschap verbonden commissie.

In beginsel heeft de Raad met deze opzet kunnen instemmen. Dat niettemin op dit ogenblik niet meer dan de instelling van een viertal bedrijfsschappen wordt voorgesteld heeft verschillende oorzaken. Voor wat het hoofdbedrijfsschap betreft moet hier in de eerste plaats worden vermeld, dat slechts werd voorgesteld een hoofdbedrijfsschap, dat wel een zeker aantal, doch niet alle — en ook niet alle belangrijke — takken van (groot)handel op het gebied van landbouw- en voedselvoorzieningsproducten zou omvatten. Weliswaar wil men naar een het gehele genoemde gebied omvattend hoofdbedrijfsschap streven, doch voorshands werd bij de indiening slechts een provisorische gebiedsbepaling mogelijk geacht. Dit uitgangspunt brengt mede, dat de vraag onder ogen zou moeten worden gezien, of een hoofdbedrijfsschap voor een beperkt, en bovendien betrekkelijk willekeurig begrensd, gebied aanvaardbaar is. Tot een beslissing hieromtrent is het echter niet gekomen, omdat inmiddels is gebleken, dat een aantal andere — mede op het gebied der voedselvoorzieningsproducten werkzame — ondernemersorganisaties in de groothandel de voorkeur zou geven aan een hoofdbedrijfsschap, dat de gehele groothandel omvat. Overleg tussen de ondernemers- en werknemersorganisaties, die bij dit vraagstuk betrokken zijn, waarbij de mogelijkheid van realisering van de laatstgenoemde gedachte wordt onderzocht, is thans nog gaande.

Bij de behandeling van de voorgestelde bedrijfsschappen heeft de Raad het eerst aandacht besteed aan de bedrijfsschappen voor de handel in primaire agrarische producten, in de eerste plaats omdat de instelling van deze bedrijfsschappen nauw verband houdt met de in andere opzichten reeds verder voortgeschreden organisatie van de landbouwsector. Daarenboven leveren deze bedrijfsschappen uit het oogpunt van een doelmatige organisatorische opzet de minste moeilijkheden op, omdat het hier branches betreft, welke alle ondernemingen omvatten, waarin een bepaald product of een bepaalde groep producten wordt verhandeld. Doordat de (groot)handel in producten als groenten en fruit, bloembollen, eieren en vis vrijwel uitsluitend door gespecialiseerde handelaren wordt uitgeoefend, ontmoet men hier niet de afgrenzingsmoeilijkheden, die b.v. bij de voorgestelde bedrijfsschappen voor de groothandel in industriële voedselvoorzieningsproducten tot een zorgvuldige overweging van de doelmatigheid van een branchegewijze indeling nopen.

Een ander heeft ertoe geleid, dat de ontwerpen, welke bij dit advies zijn gevoegd, het eerst gereed zijn gekomen. Verwacht mag worden, dat enkele andere binnen afzienbare

tijd zullen kunnen worden voltooid. Niet onvermeld mag intussen blijven, dat nog onzeker is of omtrent alle bedrijfsschappen voor de handel in primaire agrarische producten een gunstig advies zal kunnen worden uitgebracht, omdat in verschillende gevallen het aantal betrokken werknemers, dan wel het aantal georganiseerden onder hen, wellicht niet groot genoeg is om de aanwezigheid van een voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging aan te nemen. Alsdan zal de Raad zich ingevolge artikel 68 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie van het eigener beweging uitbrengen van een advies moeten onthouden.

Hoewel, zoals hierboven bleek, de bijgaande ontwerpen beschouwd moeten worden als een onderdeel van een mede een hoofdbedrijfsschap omvattend complex, acht de Raad het niet noodzakelijk, dat met de instelling der bedrijfsschappen wordt gewacht, totdat ook andere delen van het complex gereed zijn. Al zal de horizontale organisatie van de betrokken gebieden eerst voltooid zijn nadat zij mede door een hoofdbedrijfsschap worden omvat, op zichzelf levert het aanvankelijk ontbreken van laatstgenoemd lichaam voor de functionering der bedrijfsschappen geen bezwaar op. Ook de organisaties der betrokken ondernemers en werknemers hebben zich op dit standpunt gesteld. In overeenstemming met hun wensen zal overigens het streven, om zo spoedig mogelijk ook een hoofdbedrijfsschap tot stand te brengen, worden voortgezet.

§ 3. Met betrekking tot de bij dit advies voorgestelde bedrijfsschappen kan hier nog het volgende worden opgemerkt.

In het algemeen zal de taak van de onderhavige bedrijfsschappen voornamelijk bepaald worden door de bijzondere vraagstukken, welke de afzet van primaire agrarische producten en van producten van de visserij medebrengt. Van belang is verder nog, dat de in de betrokken branches verhandelde producten voor een belangrijk deel geëxporteerd worden. De verwantschap tussen de betrokken takken van handel heeft ook medegebracht, dat de onderwerpen van verordenende bevoegdheid, die in de voorgestelde algemene maatregelen van bestuur vermelding hebben gevonden, in belangrijke mate met elkaar overeenstemmen. Voor een nadere beschouwing dienaangaande moge worden verwezen naar het algemene deel van de toelichting bij het ontwerp-instellingsbesluit voor het bedrijfsschap voor de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit.

Voorzover marktordenende maatregelen nodig zijn, zullen deze door de op de onderhavige gebieden in te stellen product-schappen of door de centrale overheid worden getroffen. De bedrijfsschappen zullen in die gevallen in medebewind met de uitvoering kunnen worden belast, of althans adviserend t.a.v. voorbereiding en uitvoering der maatregelen kunnen optreden.

Lonen en andere arbeidsvoorwaarden en daarmee verwante onderwerpen hebben op het onderhavige gebied nog slechts in enkele gevallen regeling gevonden. De ervaring op dit gebied is dus slechts uiterst beperkt. Reeds is opgemerkt, dat deze materie eerder voor regeling door een in te stellen hoofdbedrijfsschap in aanmerking zal komen.

In het algemeen is het aantal werknemers in de onderhavige bedrijfstakken beperkt. Ofschoon nauwkeurige gegevens daaromtrent niet beschikbaar zijn mag worden aangenomen, dat het gezinsbedrijf een overwegende plaats inneemt en dat in het algemeen een belangrijk deel van het totale aantal werknemers in dienst zal zijn van een beperkt aantal ondernemingen, wier arbeidsbezetting aanmerkelijk boven het gemiddelde uitsteekt. Op grond hiervan is in verschillende gevallen bepaald, dat het bestuur disparitair zal zijn samen-gesteld.

's-Gravenhage, 9 Juli 1954.

w.g. F. DE VRIES,

Voorzitter.

w.g. HUB. L. JANSEN,

Algemeen Secretaris.

**Bijlage I A van het hiervoren opgenomen advies van de Sociaal-Economische Raad van 9 Juli 1954
Ontwerp algemene maatregel van bestuur tot instelling van een bedrijfschap voor de groothandel en de
tussenpersonen in groenten en fruit**

Artikel 1. 1. Er is een Bedrijfschap voor de Groothandel en de Tussenpersonen in Groenten en Fruit.

2. Het bedrijfschap heeft zijn zetel te 's-Gravenhage.

Artikel 2. 1. Het bedrijfschap is ingesteld voor de ondernemingen, waarin wordt uitgeoefend de groothandel of het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in groenten en fruit, al dan niet tezamen met

- a. de groothandel of het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon in binnenslands verduurzaamde groenten, binnenslands verduurzaamd fruit, vijgen of dadels, of
- b. het bedrijf van het sorteren van groenten en fruit.

2. Dit besluit verstaat onder:

groothandel: het bedrijf van het kopen van producten en het verkopen daarvan aan wederverkopers of — tenzij dit geschiedt in verband met het verkopen aan particulieren — aan instellingen of aan personen, die het gekochte in de door hen gedreven ondernemingen aanwenden;

het bedrijf van tussenpersoon: het bedrijf van het op naam van anderen sluiten van koop- en verkoopovereenkomsten, of van het, anders dan in verband met de exploitatie van een veiling, bemiddelen bij het tot stand komen van koop- en verkoopovereenkomsten;

groenten en fruit: verse groenten — groen geogste landbouwpeulvruchten, uien en eetbare zwammen daaronder begrepen — zuurkool, gezouten bonen, gezouten andijvie en vers fruit;

binnenslands verduurzaamde groenten en binnenslands verduurzaamd fruit: binnenslands verduurzaamde groenten — met uitzondering van zuurkool, gezouten bonen, en gezouten andijvie — en binnenslands verduurzaamd fruit;

wet: de Wet op de Bedrijfsorganisatie (*Stbl.* 1950, K 22, sedert gewijzigd);

3. Dit besluit verstaat onder groothandel onderscheidenlijk het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon niet de aanvoer-, transit- en driehoekshandel of het bedrijf van commissionair of van tussenpersoon ten behoeve van die handel.

Artikel 3. In afwijking van het bepaalde in artikel 73, vierde lid, van de wet bedraagt het aantal door organisaties van werknemers te benoemen leden van het bestuur ten minste elf twintigsten en ten hoogste dertien twintigsten van het door organisaties van ondernemers te benoemen aantal.

Artikel 4. 1. Aan het bedrijfschap is overgelaten de regeling of nadere regeling van de volgende onderwerpen:

- a. de bevordering van de kwaliteit en de goede sortering van producten;
- b. de verzorging en de verpakking van producten;
- c. de aanduiding van ten verkoop aangeboden producten;
- d. de behandeling en terugzending van verpakkingsmateriaal door degenen, die de ondernemingen drijven, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;
- e. standaardvoorwaarden voor de verkoop, levering en betaling of voor de verlening van diensten, een en ander voorzover het betreft het economisch verkeer tussen natuurlijke en rechtspersonen, die ondernemingen drijven, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

f. de verkoops-, leverings- en betalingsvoorwaarden bij de uitvoer;

g. de administratie van ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

h. de registratie van de ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld;

i. het verstrekken van de voor de vervulling van de taak van het bedrijfschap nodige gegevens;

j. de voor de vervulling van de taak van het bedrijfschap nodige inzage van boeken en bescheiden en bezichtiging en opneming van bedrijfsmiddelen en voorraden van ondernemingen.

2. Verordeningen betreffende de in het eerste lid onder g, h, i en j genoemde onderwerpen behoeven niet de in artikel 94 van de wet voorziene goedkeuring.

Artikel 5. Bij een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening betreffende de in artikel 4, eerste lid, onder a, b, c en f, genoemde onderwerpen kan worden bepaald, dat de daarbij gestelde regelen mede andere dan de in artikel 102, eerste lid, van de wet bedoelde natuurlijke rechtspersonen binden, voorzover deze met betrekking tot groenten en fruit handelingen verrichten, die bedrijfsmatig in de ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld, plegen te worden verricht. De verordening geldt niet met betrekking tot ondernemingen, waarvoor een hoofdbedrijfschap of een bedrijfschap is ingesteld, indien dit lichaam ten aanzien van het onderwerp der verordening bindende regelen heeft gesteld.

Artikel 6. Overtredingen van een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening kunnen bij die verordening worden aangewezen als strafbare feiten.

Artikel 7. Op overtreding van een op grond van artikel 93, eerste lid, van de wet vastgestelde verordening door de personen, bedoeld in artikel 102, eerste lid, van de wet, kan bij die verordening als tuchtrechtelijke maatregel geldboete worden gesteld.

Artikel 8. 1. De door het bedrijfschap krachtens artikel 126, eerste lid, van de wet op te leggen heffingen worden, onverminderd het tweede lid, vastgesteld op grondslag van de in iedere onderneming, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld, bereikte omzet, met dien verstande, dat het tarief voor verschillende in de heffingsverordening aangewezen groepen van ondernemingen verschillend kan zijn.

2. Heffingen, waarvan de opbrengst een bijzondere bestemming heeft, kunnen worden opgelegd naar een grondslag, welke het bestuur van het bedrijfschap in verband met die bestemming passend acht.

Artikel 9. Dit besluit kan worden aangehaald als: Instellingsbesluit Bedrijfschap Groothandel en Tussenpersonen in Groenten en Fruit.

Artikel 10. Dit besluit treedt in werking met ingang van ...

Bijlage I B van het hiervoren opgenomen advies van de Sociaal-Economische Raad van 9 Juli 1954

Toelichting bij het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur tot instelling van een bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit

Deze toelichting bestaat uit twee onderdelen, een algemeen deel en een bijzonder deel. De in het algemene deel besproken punten zijn niet uitsluitend voor het bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit van belang, doch ook voor andere, voor verwante takken van handel in te stellen, bedrijfsschappen. Aan dit onderdeel van de toelichting is daarom een algemenere strekking gegeven, ten einde in andere adviezen daarnaar te kunnen verwijzen.

Gebiedsomschrijving

De ondernemingen, waarvoor de bedrijfsschappen zijn ingesteld, zijn in artikel 2, eerste lid, van de instellingsbesluiten aangeduid als die, waarin de groothandel wordt uitgeoefend in een bepaald product of in een bepaalde groep producten. Naast dit bedrijf is soms ook een verwant bedrijf tot een bedrijfschap gerekend.

Het begrip groothandel is in de instellingsbesluiten omschreven als het bedrijf van het kopen van goederen en het verkopen daarvan aan bepaalde categorieën van kopers. In de eerste plaats zijn als zodanig genoemd de wederverkopers. Daarnaast zijn vermeld de instellingen en de (natuurlijke of rechts-) personen, die het gekochte in de door hen gedreven ondernemingen aanwenden. Het kopen en het verkopen aan deze laatste categorieën is echter uitgezonderd, indien het geschiedt in verband met het verkopen van producten aan particulieren. Het kopen van goederen en verkopen daarvan aan instellingen en bedrijfsmatige gebruikers valt derhalve buiten het terrein van de groothandel, indien het geschiedt als onderdeel van de uitoefening van een detailhandelsbedrijf.

In de omschrijving is geen onderscheid gemaakt tussen het kopen van binnenlandse of buitenlandse leveranciers of verkopen aan binnenlandse of buitenlandse afnemers. Behalve het kopen en verkopen in het binnenland zijn dus ook het in de regel met invoer, resp. uitvoer van goederen gepaard gaande kopen van buitenlandse verkopers en het verkopen aan buitenlandse kopers bedoeld. Zo zijn ook de in- en uitvoerhandel bij de bedrijfsschappen betrokken, niet echter — een afzonderlijk lid van artikel 2 voorziet in de uitzondering daarvan — de aanvoer-, driehoeks- en transitohandel, omdat daarbij de goederen geheel buiten het binnenlandse economische verkeer blijven.

In enkele bedrijfstakken wordt niet alleen de uitvoer van gekochte, doch ook de uitvoer van door de verkoper zelf voortgebrachte primaire producten tot de handel gerekend. Met name is dit het geval in de siergewassen- en de vissector. In het algemeen verkoopt de producent dan naar het buitenland overigens niet alleen door hemzelf voortgebrachte producten, doch ook — b.v. ten einde een voldoende assortiment te verkrijgen — producten, welke hij heeft gekocht. In aansluiting op de ook in de vrije organisatie tot uiting komende praktijk is in de onderhavige gevallen het gehele exportbedrijf als een onderdeel van de handelsfunctie beschouwd.

Voor zover deze op het betrokken gebied wordt uitgeoefend, is voorts melding gemaakt van de commissiehandel. Het begrip commissiehandel is in de instellingsbesluiten niet nader omschreven, aangezien hier de omschrijving kan gelden, welke reeds in het Wetboek van Koophandel te vinden is.

In verschillende gevallen zijn voorts, overeenkomstig de wensen van de organisaties van betrokkenen, ook degenen, die het bedrijf uitoefenen van tussenpersoon, bij een bedrijfschap betrokken. Blijkens de omschrijving van het bedrijf van tussenpersoon zijn daartoe gerekend de makelaars en de agenten, en degenen, in wier bedrijf de bemiddelende functie wordt uitgeoefend partijen bij elkaar te brengen, doch die niet in opdracht van anderen overeenkomsten afsluiten. Met betrekking tot de laatste groep is een uitzondering gemaakt voor het veilingbedrijf. Onder veilingen moeten in dit verband ook worden

verstaan andere instellingen, welke ten behoeve van derden de verkoop organiseren, zoals afslagen.

De uitoefening van de in de instellingsbesluiten genoemde bedrijven omvat uiteraard mede al die werkzaamheden van secundaire betekenis, als be- en verwerkingshandelingen, welke niet uitdrukkelijk in de nadere begripsomschrijving zijn opgenomen, maar die aan de uitoefening van de betrokken functies inhaerent zijn.

De gekozen gebiedsbepaling brengt voorts mede, dat in het algemeen een onderneming niet reeds op grond van het feit, dat daarin incidenteel een bepaalde werkzaamheid wordt verricht, bij een bedrijfschap is betrokken. Het verrichten van een voor een bepaalde bedrijfstak typische handeling heeft eerst dan tot gevolg, dat een onderneming tot die bedrijfstak behoort, indien werkzaamheden van die aard met een zekere regelmaat en continuïteit plaats hebben en de onderneming daardoor is gericht op het vervullen van de in de gebiedsomschrijving aangeduide functie in het economisch bestel. Bij de nadere bepaling van de eisen van regelmaat en continuïteit moet rekening worden gehouden met de bijzondere verhoudingen van de bedrijfstak. Het spreekt b.v. vanzelf, dat wanneer het normaliter gaat om het verrichten van grote transacties, reeds bij een geringere frequentie moet worden aangenomen, dat het in de instellingsbesluiten omschreven bedrijf wordt uitgeoefend, dan bij transacties van minder betekenis.

Het is uiteraard mogelijk, dat in één onderneming twee bedrijven worden uitgeoefend, zodat de onderneming slechts uit hoofde van de uitoefening van één daarvan tot een der bedrijfsschappen behoort. Ook deze vraag dient te worden bezien tegen de achtergrond van de op het betrokken gebied in het bedrijfsleven bestaande verhoudingen. Zo zullen b.v. industriële ondernemers, die ter aanvulling van hun assortiment meer incidenteel goederen kopen en deze, zonder ze enige be- of verwerking te doen ondergaan, weer verkopen, niet onder de bedrijfsschappen ressorteren, omdat de betrokken ondernemingen niet mede zijn gericht op het uitoefenen van de handelsfunctie. Heeft echter de in industriële ondernemingen gedreven handel in bepaalde producten niet een accessoir karakter, dan moet worden aangenomen, dat daarin mede het bedrijf van de groothandel in die producten wordt uitgeoefend.

De algemene exporteurs zullen dikwijls handelingen verrichten, waarop de meer gespecialiseerde ondernemingen in het bijzonder zijn ingesteld. Houdt een algemene exporteur zich zo frequent met de handel in een bepaald product bezig, dat hij mede het bedrijf van de groothandel in dat product uitoefent, dan zal de betrokken onderneming ook onder het betreffende bedrijfschap ressorteren. In verband met de structuur van deze ondernemingen zal dit zekere bezwaren medebrengen. Het zal dan ook nodig zijn, dat met hun bijzondere positie zoveel mogelijk wordt rekening gehouden, b.v. door te hunnen aanzien bepaalde verordeningen, als die inzake de technische inrichtingen, niet toe te passen. Voorts zullen ook bij de heffingen voorzieningen ten behoeve van de algemene exporteurs nodig zijn. In het algemeen zullen de heffingen gebaseerd zijn op de omzet en volgens een degressief tarief zijn opgebouwd. Voor ondernemingen, die heffingen aan een reeks bedrijfsschappen verschuldigd zijn, zou dit medebrengen, dat het totaal hunner bijdragen aanmerkelijk hoger ligt dan de bijdrage, welke slechts in één bedrijfstak werkzame ondernemingen verschuldigd zijn. Deze moeilijkheid zal men kunnen ontgaan door gebruik te maken van de in de instellingsbesluiten geopende mogelijkheid om voor bepaalde groepen van ondernemingen een afzonderlijk tarief toe te passen. Bij de goedkeuring van de heffingsverordeningen door de Sociaal-Economische Raad zal deze erop kunnen toezien, dat aan dit punt aandacht wordt geschonken.

Verordenende bevoegdheid

Als eerste onderwerp is vermeld de bevordering van de gezondheidstoestand, de zuiverheid, de kwaliteit en de goede sor-

tering der producten. Bij bedrijfsschappen, waar in verband met de aard van de verhandelde producten geen aanleiding bestaat naast de kwaliteit afzonderlijk de gezondheidstoestand, de zuiverheid of de goede sortering te noemen, zijn deze begrippen in de omschrijving van het onderwerp niet opgenomen.

Bij massaproducten als de primaire agrarische producten is het, naar de ervaring heeft geleerd, voor de afzet van groot belang, dat de naam van het product niet door het in het verkeer brengen van partijen van minderwaardige kwaliteit wordt geschaad. Dit heeft ertoe geleid, dat in het bijzonder ten aanzien van de kwaliteit van voor uitvoer bestemde agrarische producten een omvangrijke wetgeving is ontstaan, bij welke totstandkoming en uitvoering de belanghebbenden overigens reeds van het begin af een belangrijke plaats hebben ingenomen. Er moet dan ook rekening mede worden gehouden, dat bij de vernieuwing of de verdere uitbouw van deze wetgeving ruimte zal bestaan voor het optreden van bedrijfslichamen. In dit verband moge ook worden verwezen naar het advies, dat de Commissie voor Landbouw en Voedselvoorziening van de Raad met betrekking tot de kwaliteitsregelingen op 10 April 1954 aan de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening heeft uitgebracht.

Dikwijls zullen regelingen ten aanzien van de kwaliteit van agrarische producten niet uitsluitend door één horizontale geleiding tot stand kunnen worden gebracht. Veelal immers zullen bij zodanige regelingen zowel het aspect van de productie als dat van de afzet in het oog moeten worden gevat. Het optreden van horizontale bedrijfslichamen op dit gebied zal in het algemeen dan ook, met toepassing van artikel 110 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie, in samenwerking met de andere betrokken lichamen moeten geschieden. Ten einde de mogelijkheid tot deze samenwerking te openen zal het onderwerp aan elk der betrokken bedrijfslichamen moeten worden overgelaten. Nu dit ten aanzien van het Landbouwschap reeds is geschied, is ook overlating aan de daarvoor in aanmerking komende bedrijfsschappen in de handel op haar plaats.

Bij voorschriften inzake de kwaliteit kan het in het belang van het verkrijgen van een doeltreffende regeling gewenst zijn ook hen aan de voorschriften te onderwerpen, die slechts incidenteel op de markt komen. In daarvoor in aanmerking komende gevallen is daarom voor dit onderwerp in de instellingsbesluiten de mogelijkheid van toepassing van artikel 102, tweede lid, van de Wet op de Bedrijfsorganisatie geopend.

Voorts is de mogelijkheid geopend voorschriften te maken over de *verzorging en verpakking van producten*. Dergelijke voorschriften zullen soms reeds op grond van het hierboven besproken onderwerp kunnen worden vastgesteld, b.v. wanneer een behandeling wordt voorgeschreven als het oliën van eieren, die de houdbaarheid bevordert. Daarnaast kan b.v. worden gedacht aan bepalingen, die de kwaliteit in enge zin genomen niet verhogen, doch die niettemin de verkoopbaarheid van het product en de naam daarvan verhogen. Ook bij dit onderwerp zal derdenbinding mogelijk zijn.

Bij enige bedrijfsschappen is de nauw met de bovenstaande onderwerpen samenhangende bevoegdheid opgenomen tot regeling van de *technische inrichting van de ondernemingen, voor zover deze verband houdt met de gezondheidstoestand, de zuiverheid, de kwaliteit en de sortering der producten*.

Door verordeningen over dit onderwerp kan worden bereikt, dat ondernemers, wier outillage niet de aflevering van een product waarborgt, dat aan minimumeisen voldoet, niet aan het economisch verkeer deelnemen. Voorbeelden van aan de inrichting te stellen eisen zijn b.v. in de eierhandel het beschikken over een goede weeg- en schouwinrichting en een goede sorteermachine, in de vishandel het beschikken over een van afwasbare wanden, een spoelinrichting en een koelinrichting voorziene bedrijfsruimte en in de bloembollenhandel het beschikken over de outillage om de bloembollen een redelijke schuurbehandeling te kunnen geven. Het instellingsbesluit laat het stellen van eisen aan de inrichting alleen toe, indien dit geschiedt ten behoeve van de bevordering van de gezondheidstoestand, de zuiverheid, de kwaliteit en de sortering der producten. Alleen dan kan bij die inrichting een zodanig belang

van de bedrijfstak betrokken zijn, dat het stellen van voorschriften voldoende gerechtvaardigd is.

De over het onderwerp te treffen regelingen zullen uiteraard de mogelijkheid van vestiging van nieuwe ondernemingen tot op zekere hoogte beïnvloeden. Van regelingen inzake de vestiging — een materie, die ingevolge artikel 93, vierde lid, van de Wet op de Bedrijfsorganisatie buiten het terrein valt, waaromtrent bedrijfsschappen regelen kunnen stellen — onderscheiden zij zich echter, doordat zij evenzeer voor gevestigde als voor zich vestigende ondernemers zullen moeten gelden.

In sommige van de thans voor vele takken van groothandel geldende erkenningsreglementen — welke zijn vastgesteld door de huidige verticale bedrijfsschappen voor de voedselvoorziening — zijn reeds eisen ten aanzien van de technische inrichting der ondernemingen neergelegd. Wanneer deze erkenningsreglementen — overeenkomstig het bepaalde in de Vestigingswet Bedrijven — vervallen, zullen deze eisen, voor zover zij ter bevordering van de genoemde doeleinden strekken, in bepaalde gevallen in de verordeningen der nieuwe bedrijfsschappen kunnen worden overgenomen.

Ook de *aanduiding van ten verkoop aangeboden waren* vormt bij stapelproducten als de agrarische in het handelsverkeer een belangrijk element. Gedacht kan b.v. worden aan de verplichting om bij het doen van offerte van bepaalde producten van het ras, van de maten of van de kwaliteit melding te maken.

In verschillende gevallen zullen ook andere groepen bij de aanduiding betrokken zijn, b.v. de leveranciers van de handel. Voorts is het mogelijk, dat een product ook in andere bedrijfstakken dan de door één bedrijfsschap omvatte wordt behandeld. Alsdan zal de bevoegdheid in nauw overleg met de andere betrokkenen moeten worden gehanteerd.

Aangezien het in bepaalde gevallen, b.v. bij de export wenselijk kan zijn, dat alle Nederlandse aanbieders aan voorschriften met betrekking tot de aanduiding zijn gebonden, is bij dat onderwerp de mogelijkheid van derdenbinding geopend.

In verschillende van de takken van handel, waarvoor bedrijfsschappen worden ingesteld, als de groothandel in groenten en fruit en in eieren, wordt gebruik gemaakt van verpakkingsmateriaal, dat meermalen dienst kan doen (kisten, vaten e.d.). Dikwijls stelt de leverancier het op prijs dit materiaal zo spoedig mogelijk terug te ontvangen, hetgeen dan wordt nagestreefd met behulp van staangeldregelingen. Evenwel zou ook een bedrijfsschap kunnen optreden. In verband daarmee is in die gevallen overgelaten het onderwerp *de behandeling en terugzending van verpakkingsmateriaal door degenen, die de ondernemingen drijven, waarvoor het bedrijfsschap is ingesteld*. Hierdoor krijgt het bedrijfsschap de gelegenheid de geregelde terugzending te waarborgen door een tot de handelaren gerichte verordening. Tevens zullen daarin bepalingen omtrent het gebruik van het verpakkingsmateriaal kunnen worden opgenomen. Het zal geen betoog behoeven dat het bedrijfsschap bij het maken van een verordening met de leveranciers overleg zal moeten plegen.

Een aantal van de bedrijfsschappen omvat verschillende groepen van ondernemingen, die opeenvolgende fasen van de handel in de betrokken producten verzorgen. Zo heeft men dikwijls naast elkaar staan de collecterende handel (landhandel, opkopers), die het product aan de groothandel levert, en de groothandel, die voor de distributie van het product over de kleinhandel zorg draagt. Daarnaast omvatten de bedrijfsschappen soms mede de commissonnairs en de tussenpersonen. Geregeld komen dientengevolge transacties tot stand tussen degenen, die de ondernemingen drijven, waarvoor het bedrijfsschap is ingesteld. Het bedrijfsschap zal voor dit economisch verkeer regelen kunnen stellen, inhoudende *standaardvoorwaarden voor verkoop, levering en betaling*, en voor zover het niet koop of verkoop van goederen, doch dienstverlening betreft, standaardvoorwaarden voor de verlening van diensten.

Globaal genomen kunnen regelingen van verkoops-, leverings- en betalingsvoorwaarden tweërlei strekking hebben. In de eerste plaats kan het de bedoeling zijn uniforme regelen te stellen, ten einde, bij gebreke van uitdrukkelijke bedingen, zekerheid te scheppen omtrent de rechtsverhouding tussen ver-

koper en koper. Dan kan worden volstaan met een standaardisering. Daarbij wordt toegestaan, dat partijen, mits zij dit uitdrukkelijk bedingen, in hun overeenkomst afwijkende bepalingen opnemen. Op dit terein kunnen de bedrijfschappen een taak vinden door b.v. voor te schrijven, dat, behoudens uitdrukkelijke schriftelijke afwijking, in te sluiten koopovereenkomsten zekere bepalingen moeten worden opgenomen. Daarnaast kan bij een regeling van verkoops-, leverings- en betalingsvoorwaarden vooral de bedoeling voorzitten te verhinderen, dat de concurrentie zich toespitst op het aanbieden van gunstiger leverings- en betalingsvoorwaarden dan de gebruikelijke. Dit kan zich b.v. in deze vorm voordoen, dat men zijn omzet tracht te handhaven of te vergroten door steeds ruimer credietfaciliteiten toe te staan. Blijkens de in het instellingsbesluit opgenomen omschrijving van het onderwerp zijn daar alleen regelingen van de eerstbedoelde aard beoogd.

Enkele andere in de instellingsbesluiten genoemde onderwerpen van verordenende bevoegdheid, b.v. de terugzending van verpakkingsmateriaal, zouden tot het terrein der leverings- en betalingsvoorwaarden kunnen worden gerekend. Dat zij niettemin afzonderlijk genoemd zijn, vindt hierin zijn verklaring, dat het bij de omtrent die onderwerpen te geven regelen niet slechts zal gaan om standaardbepalingen. Ook in zoverre hebben deze onderwerpen een ander karakter, dat zij niet alleen betreffen het economisch verkeer, dat binnen de sfeer van het bedrijfschap plaats vindt.

Aangezien in bepaalde gevallen niet-inachtneming van de in de bona fide handel gebruikelijke condities gemakkelijk tot verstoring van een buitenlandse markt kan leiden, kunnen naast waarborgen ten aanzien van de kwaliteit, de aanduiding enz. soms ook vaste *verkoops-, leverings- en betalingsvoorwaarden bij de uitvoer* de buitenlandse afzet van Nederlandse producten ten goede komen. Voor de doeltreffendheid van dergelijke regelingen zal het noodzakelijk zijn, dat zij door alle Nederlandse exporteurs in acht worden genomen. In verband daarmee is in enkele gevallen, waarin, gezien de structuur van de betreffende markten, mag worden verwacht, dat een dergelijk optreden tot het beoogde gunstige resultaat kan leiden, erin voorzien, dat een bedrijfschap op dit gebied regelen zal kunnen stellen. Anders dan voor het zich in het binnenland tussen bedrijfsgenoten afspeelend economisch verkeer is het op deze materie betrekking hebbend onderwerp zodanig geformuleerd, dat dwingend kan worden voorgeschreven, dat bij de uitvoer bepaalde condities worden bedongen. Om dezelfde reden is ten aanzien van dit onderwerp de mogelijkheid geopend, dat daarop betrekking hebbende verordeningen ook op incidentele transacties van niet-bedrijfsgenoten van toepassing worden verklaard.

Uiteraard zullen regelingen van bovenbedoelde aard beperkt blijven tot bepaalde buitenlandse markten, welke zich hetzij door het belangrijke aandeel, dat de Nederlandse handel daarin heeft, hetzij in aansluiting op met andere handelaren getroffen afspraken, daartoe lenen.

In alle instellingsbesluiten ten slotte zijn opgenomen de z.g. hulpbevoegdheden. Voor verordeningen omtrent deze onderwerpen is gebruik gemaakt van de door de Wet op de Bedrijfsorganisatie gegeven mogelijkheid om het vereiste van goedkeuring ter zijde te stellen.

Overige in de ontwerp-instellingsbesluiten geregelde punten

In verschillende takken van de handel in agrarische producten is ruime ervaring met de verenigingsrechtspraak opgedaan.

Waar aan deze voorwaarde is voldaan, is in het instellingsbesluit voorzien in de mogelijkheid van tuchtrechtelijke afdoening van overtredingen van verordeningen.

Voor de heffingen ten slotte is in het algemeen als grondslag aangewezen de omzet. Met name met het oog op de omstandigheid, dat elk der bedrijfschappen verschillende groepen van ondernemingen omvat, als de collecterende handel, de binnenlandse groothandel en de exporteurs, wier belangen wellicht ook in verschillende mate door de lichamen zullen behoeven te worden behartigd, is de mogelijkheid geopend het heffingstarief naar groepen van ondernemingen te differentiëren. Daarnaast zal voor heffingen met een bijzondere bestemming het bestuur de keuze van de grondslag der heffing vrijstaan.

In het bijzonder met betrekking tot het Bedrijfschap Groot-handel en Tussenpersonen in Groenten en Fruit kan nog het volgende worden opgemerkt.

Artikel 2. In de groothandel in groenten en fruit kunnen verschillende groepen worden onderscheiden, nl. de fruitpachters, de verzendhandelaren, de grossiers, de importeurs en de exporteurs van groenten en fruit, en de importeurs van en grossiers in verse zuidvruchten en ander geïmporteerd fruit. Naast de groothandel omvat het bedrijfschap voorts de commissonnairs en de tussenpersonen.

Tot de producten, welke in de ondernemingen op het gebied van de groothandel in groenten en fruit worden verhandeld, behoren in de eerste plaats binnen- en buitenlandse verse groenten, binnen- en buitenlands vers fruit (m.n. dus ook verse zuidvruchten en bananen) en enkele verduurzaamde producten, nl. zuurkool, gezouten bonen en gezouten andijvie. Daarnaast worden ook andere producten omgezet als andere binnenslands verduurzaamde groenten, binnenslands verduurzaamd fruit (groenten- en fruitconserven) en dadels en vijgen. De tweede categorie artikelen behoort tevens tot het assortiment van andere ondernemingen op het gebied van de groothandel, nl. de groothandel in kruidenierswaren en de groothandel in gedroogde zuidvruchten. In de omschrijving van de ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap is ingesteld, is met deze situatie rekening gehouden door in het eerste lid van artikel 2 te bepalen, dat de groothandel in binnenslands verduurzaamde groenten, in binnenslands verduurzaamd fruit of in vijgen of dadels alleen tot het bedrijfschap behoort, wanneer zij in de betrokken onderneming samengaat met de groothandel in verse groenten en vers fruit. Voor commissonnairs en tussenpersonen is hetzelfde bepaald.

De handel in buitenslands verduurzaamde groenten en buitenslands verduurzaamd fruit — dit laatste met uitzondering van dadels en vijgen — valt steeds buiten het bedrijfschap.

Het sorteren van groenten, m.n. van uien en van fruit is een in de groothandel gebruikelijke bewerking en behoeft derhalve in de gebiedsomschrijving geen uitdrukkelijke vermelding. Het komt echter voor, dat de sorteerinrichting in een onderneming niet alleen wordt gebruikt in het kader van de handelsfunctie, doch ook teneinde te sorteren ten behoeve van derden. In die gevallen wordt in de onderneming naast de handel een dienstverleningsbedrijf uitgeoefend. In verband daarmee is in het eerste lid van artikel 2 ook genoemd het bedrijf van het sorteren, voorzover dit geschiedt in een onderneming, waarin de groothandel of het bedrijf van commissonnair of van tussenpersoon in groenten en fruit wordt uitgeoefend.

Bijlage IC van het hiervoren opgenomen advies van de Sociaal-Economische Raad van 9 Juli 1954

Uiteenzetting betreffende de totstandkoming van het advies inzake het bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit

Het verzoek te adviseren tot de instelling van een bedrijfschap voor de groothandel en de tussenpersonen in groenten en fruit is tot de Raad gericht in het kader van een complex van voorstellen voor bedrijfschappen en een hoofdbedrijfschap op het gebied van de groothandel in landbouw- en voedselvoorzieningsproducten.

Van de ondernemersorganisaties, welke deze voorstellen hebben ingediend, zijn bij het onderhavige bedrijfschap betrokken:

- de Centrale Organisatie voor de Groot- en Tussenhandel in Groenten en Fruit, en de daarin samenwerkende organisaties, t.w.:
- de Algemene Nederlandse Bond van Binnenlandse Groot-handelaren in Groenten en Fruit,
- de Nederlandse Bond van Grossiers in Zuidvruchten en ander Geïmporteerd Fruit (Frubo),
- de Nederlandse Vereniging voor de Groothandel in Bananen,
- de Algemene Nederlandse Bond van Groenten- en Fruit-exporteurs,
- de Nederlandse Vereniging voor de Fruit- en Groenten-importhandel,
- de Nederlandse Bond van Verzendhandelaren in Groenten en Fruit,
- de Nederlandse Bond van Fruitpachters,
- de Vereniging van Nederlandse Grossiers in Zuurkool.

De werknemersorganisaties, welke de voorstellen mede hebben ingediend zijn:

- de Centrale Bond van Werknemers in het Transportbedrijf,
- de Christelijke Bedrijfsgroepen Centrale in Nederland,
- de Nederlandse Rooms-Katholieke Bond van Transportarbeiders „St. Bonifacius”,
- de Algemene Bond „Mercurius”, Bedrijfsbond van Werknemers in de Handel, het Bank- en Verzekeringswezen en de Vrije Beroepen,
- de Nederlandse Christelijke Beambtenbond,
- de Nederlandse Katholieke Bond van Administratief, Verkoopend en Verzekeringspersoneel „St. Franciscus van Assisië”,
- de Nederlandse Rooms-Katholieke Vereniging van Handelsreizigers, -Agenten en Verzekeringsinspecteurs „St. Christoffel”.

Van de ontvangst van het verzoek werd in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie, 3e Jargang No. 6, van 28 Mei 1953, mededeling gedaan. Een door de organisaties opgesteld ontwerp-instellingsbesluit werd in dezelfde aflevering van het Mededelingenblad opgenomen. Van de aan belanghebbenden geboden gelegenheid zich met opmerkingen over het verzoek tot de Raad te richten, is gebruik gemaakt door:

- de Vereniging der Nederlandse Groenten- en Fruitverwerkende Industrie,
- de Algemene Vereniging voor de Zakkenhandel,
- de Vereniging van Exporteurs naar Overzee,
- het Nederlands Verbond van Tussenpersonen.

Mede op grond van de verkregen voorlichting heeft uitvoerig overleg met de in de aanhef genoemde organisaties plaats gevonden, welk overleg tot overeenstemming over het ontwerp-instellingsbesluit heeft geleid.

Bij de Centrale Organisatie voor de Groot- en Tussenhandel in Groenten en Fruit en de daarin samenwerkende organisaties waren volgens eigen opgaven per 1 Januari 1953 ongeveer 3033 ondernemers georganiseerd. Het aantal ondernemingen bedroeg op die datum volgens de toenmaals bestaande vakgroep ongeveer 3600, zodat ruim 80 % van de ondernemers bij deze organisaties is aangesloten. Voor de verschillende groepen van ondernemers hebben de organisaties de volgende percentages van georganiseerden opgegeven:

binnenlandse groothandelaren in groenten en fruit	80
zuidvruchtengrossiers	99
groothandelaren in bananen	99
exporteurs van groenten en fruit	99
importeurs van groenten en fruit	99
fruitpachters	65
verzendhandelaren in groenten en fruit	80
zuurkoolgrossiers	80

Op grond van deze gegevens vormen naar 's Raads oordeel de genoemde organisaties een voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van de betrokken ondernemers.

Volgens van de ondernemersorganisaties ontvangen inlichtingen zijn er in de ondernemingen, welke het bedrijfschap zal omvatten, ongeacht het een minderheid vormend los personeel, ongeveer 2500 werknemers. De fruitpachters werken overwegend met los personeel.

De organisaties van werknemers hebben verklaard, dat 804 van hun leden werkzaam zijn in de ondernemingen, waarvoor het bedrijfschap zou worden ingesteld. Van de vaste werknemers zal derhalve ongeveer 32 % bij deze organisaties zijn aangesloten.

Van deze werknemers zijn er volgens de ontvangen opgaven georganiseerd bij:

de Centrale Bond van Werknemers in het Transportbedrijf	275
de Christelijke Bedrijfsgroepen Centrale in Nederland	48
de Nederlandse Rooms-Katholieke Bond van Transportarbeiders „St. Bonifacius”	103
de Algemene Bond „Mercurius”, Bedrijfsbond van Werknemers in de Handel, het Bank- en Verzekeringswezen en de Vrije Beroepen	234
de Nederlandse Christelijke Beambtenbond	96
de Nederlandse Katholieke Bond van Administratief, Verkoopend en Verzekeringspersoneel „St. Franciscus van Assisië”	21
de Nederlandse Rooms-Katholieke Vereniging van Handelsreizigers, -Agenten en Verzekeringsinspecteurs „St. Christoffel”	27

Op grond van deze gegevens vormen naar 's Raads oordeel de genoemde organisaties een voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging van de betrokken werknemers.

In de Nederlandse Staatscourant van 9 Juni 1954, No. 108 en in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie van 9 Juni 1954 is kennis gegeven van het voornemen van de Raad te adviseren over de instelling van het bedrijfschap.